

ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
3° Συνέδριο Επαγγελματική Ασφάλισης
22-23 Φεβρουαρίου 2021

**“Επαγγελματική Ασφάλιση: Σε τροχιά αναπτυξιακού άλματος
με επίκεντρο τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις”**

Με μεγάλη επιτυχία και σημαντική συμμετοχή ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του **3ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης**, το οποίο διοργανώθηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά από την **Ελληνική Ένωση Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α)** και την **ethosEVENTS**, σε συνεργασία με το οικονομικό & επιχειρηματικό portal **banks.com.gr**, το ασφαλιστικό περιοδικό **InsuranceWorld** και το portal **insuranceworld.gr**. Το συνέδριο διεξήχθη σε υβριδική μορφή, με τη χρήση της ολοκληρωμένης online πλατφόρμας επιχειρηματικής επικοινωνίας **LiveOn**, του **ethosGROUP**.

Κατά την διάρκεια του διημέρου που διήρκεσε το συνέδριο σημαντικοί ομιλητές από την Ελλάδα και τη διεθνή κοινότητα, πολιτικοί, ακαδημαϊκοί και παράγοντες της αγοράς, ανέλυσαν την τρέχουσα κατάσταση στην Επαγγελματική Ασφάλιση σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο, το εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για τον 2^ο Πυλώνα δηλαδή την Επαγγελματική Ασφάλιση, που φαίνεται να αναδεικνύεται σε «κρίσιμο παράγοντα ευημερίας στην κοινωνία».

Στην έναρξη του Συνεδρίου, όπως έχει καθιερωθεί διαδικαστικά, κυβερνητικοί και θεσμικοί εκπρόσωποι πραγματοποίησαν εισαγωγικές ομιλίες. Σύμφωνα με το θεσμικό χαιρετισμό του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ως εκπροσώπου του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, του **Κωστή Χατζηδάκη**, η Κυβέρνηση και το Υπουργείο διευκολύνουν την αποταμίευση και μετασχηματίζουν το συνταξιοδοτικό σαν εργαλείο ευημερίας. Πιο συγκεκριμένα, ο Υπουργός τόνισε ότι: *“Ο ρόλος των επαγγελματικών ταμείων είναι καίριος. Ο ρόλος του 2^{ου} Πυλώνα είναι κρίσιμος, ως πυλώνας της ασφάλισης και της εθνικής αποταμίευσης με θετικό πρόσημο. Προχωράμε προς αυτήν την κατεύθυνση στηρίζοντας την ανάπτυξη του κλάδου”*. Σημαντική ήταν επίσης η αναφορά του Υπουργού Οικονομικών, του **Χρήστου Σταϊκούρα**, ο οποίος εξέφρασε τη στήριξη στον θεσμό της επαγγελματικής ασφάλισης, ως μοχλού ανάπτυξης της οικονομίας, που δύναται να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στον εκσυγχρονισμό του ασφαλιστικού συστήματος. Επίσης, ανέφερε ότι οι συνθήκες είναι ώριμες για να λάβει χώρα το αναγκαίο αναπτυξιακό άλμα. Στην τοποθέτησή του ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. **Πάνος Τσακλόγλου**, κατά τη δεύτερη ημέρα εργασιών του Συνεδρίου δήλωσε ότι: *“Στηρίζουμε την ανάπτυξη και την διάδοση του θεσμού της επαγγελματικής ασφάλισης”, τονίζοντας μάλιστα ότι: “Για τον κόσμο της εργασίας, τα επαγγελματικά ταμεία είναι πια ένας σημαντικός θεσμός. Και είναι ανάγκη ο θεσμός αυτός να εδράζεται σε αρχές και να λειτουργεί με προδιαγεγραμμένους κανόνες. Να προσφέρει υψηλής*

ποιότητας και προστιθέμενης κοινωνικής αξίας υπηρεσίες και να εμπεδώνει κλίμα εμπιστοσύνης στους ασφαλισμένους”.

Ακολούθως, η Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Μέλος του Δ.Σ. της ESMA, κ. **Βασιλική Λαζαράκου**, υπερθεμάτισε για το ζήτημα και τις προκλήσεις της εποπτείας και της εταιρικής διακυβέρνησης ως τα πλέον κομβικά ζητήματα για τη διαφύλαξη του επενδυτικού σχεδιασμού, με γνώμονα την αρχή της συνετής διαχείρισης και την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς, κ. **Χρήστος Μεγάλου**, δήλωσε υπερήφανος και ικανοποιημένος για την ίδρυση του πρώτου TEA ελληνικής τράπεζας, κατά τη διάρκεια της δικής του θητείας, καθώς το εγχείρημα αυτό ενδυναμώνει τους δεσμούς με τους εργαζόμενους, συμβάλλει στα μελλοντικά εισοδήματα και προωθεί την αποταμιευτική συνείδηση. Η αποδοχή του Ταμείου ήταν καθολική και μέσα σε λίγες εβδομάδες οι εγγραφές έφτασαν τις 9.000. Πιο συγκεκριμένα, δήλωσε: *“Είμαστε ικανοποιημένοι ως πρωτοπόροι και σε αυτόν τον τομέα και βλέπουμε με χαρά την ανάπτυξη ταμείων από διάφορες άλλες επιχειρήσεις”*.

Κοινή συνισταμένη των ομιλητών ήταν ότι ο 2ος πυλώνας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την επάρκεια των συντάξεων, λόγω του συμπληρωματικού του χαρακτήρα. Επιπλέον, κατά γενική παραδοχή τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης αποτελούν παράγοντα της ευημερίας των πολιτών, με ιδιαίτερα θετική μακρόπνοη συνεισφορά στην ανάπτυξη της οικονομίας και της κεφαλαιαγοράς και τον εκσυγχρονισμό του ασφαλιστικού συστήματος. Τα TEA ως καθιερωμένος θεσμός ενέχουν καίριο ρόλο όχι μόνο για την εθνική αποταμίευση, αλλά και για την εμπέδωση της εμπιστοσύνης των εργαζομένων και την καλλιέργεια αποταμιευτικής συνείδησης, προσφέροντας υψηλής αξίας και ποιότητας υπηρεσίες προς τα ασφαλιζόμενα μέλη τους.

Panel I: «Κλαδική μελέτη Ι.Ο.Β.Ε. για την επαγγελματική ασφάλιση. Παρουσίαση και ανάλυση συμπερασμάτων»

Με την παρουσίαση και τον σχολιασμό των ευρημάτων της κλαδικής μελέτης που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α. από το Ι.Ο.Β.Ε. ξεκίνησε η συζήτηση στο πρώτο πάνελ. Στη συζήτηση που ακολούθησε, η Πολιτεία έδωσε για άλλη μια φορά “ψήφο εμπιστοσύνης” στο ρόλο και τις αναπτυξιακές προοπτικές του 2^{ου} Πυλώνα Ασφάλισης. Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι η μελέτη του IOBE αποτελεί μία εμπειριστατωμένη μελέτη, που αναπτύσσει εις βάθος τις τεράστιες προοπτικές της επαγγελματικής ασφάλισης και τα πολλαπλά οφέλη που μπορούν να προκύψουν, ενώ αναδεικνύει τις προκλήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα TEA στην παρούσα συγκυρία, ώστε να αναπτυχθούν.

Όσον αφορά τις τελικές προτάσεις της μελέτης του IOBE, προτάσσεται η ανάγκη μεταρρυθμίσεων όσον αφορά την εποπτεία και την παροχή κινήτρων για την περαιτέρω ανάπτυξη του θεσμού επαγγελματικής ασφάλισης, ώστε να συγκλίνει σταδιακά η χώρα μας με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ και ο 2^{ος} Πυλώνας να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας και της κεφαλαιαγοράς.

Πιο συγκεκριμένα, ο κ. **Νίκος Βέττας**, ανέφερε: *“Το συνταξιοδοτικό σύστημα πρέπει να έχει ποιοτικά χαρακτηριστικά. Πρέπει να αυξήσουμε τις επενδύσεις και την παραγωγικότητα....τα TEA αναπτύσσονται, αλλά έχουν ακόμη μικρό αποτύπωμα στην οικονομία»*. Ο κ. **Γεώργιος Γατόπουλος**, αναφέρθηκε στην

ανοδική πορεία των TEA ιδιαίτερα την τελευταία 5ετία, ενώ σημείωσε ότι ακόμα υπάρχει χαμηλή διείσδυση σε σχέση με το εργατικό δυναμικό, με κάθε TEA έχει κατά μέσο όρο 1.200 ασφαλισμένους. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει συστηματική άνοδος του ενεργητικού που αγγίζει 1,8 δισ. Πολύ μικρή η ροή που μπαίνει στο ενεργητικό των Ταμείων, σε σχέση με το ΑΕΠ και τις υπόλοιπες χώρες ευρωζώνης. Ο Υπουργός κ. **Κωστής Χατζηδάκης**, ανέφερε: “Για το 2022 δίνουμε έμφαση στην εποπτεία της ασφαλιστικής αγοράς και αυτό αφορά και τα TEA. Θα κάνουμε διάλογο για έναν συνεκτικό μηχανισμό που θα διέπει τα TEA. Παράλληλα είμαστε ανοιχτοί σε ιδέες, όπως η θεσμοθέτηση των πολυεργοδοτικών ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης”, ενώ και ο Υπουργός κ. **Άδωνις-Σπυρίδων Γεωργιάδης**, υπογράμμισε την προβληματική του χαμηλού ποσοστού αποταμίευσης που χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία ως ένα βασικό πρόβλημα για την υποστήριξη και ανάπτυξη των συμπληρωματικών κεφαλαιοποιητικών πυλώνων του ασφαλιστικού μας συστήματος”. Δεδομένου όμως ότι η χώρα εισέρχεται σε ένα καλύτερο σημείο, πρέπει να δοθεί έμφαση σε κίνητρα. Ο κ. **Παναγιώτης Λιαργκόβας**, είπε: “Η επαγγελματική ασφάλιση μπορεί να δώσει 2 δισ. στην οικονομία ετησίως. Ο θεσμός αυτός δεν έχει αναπτυχθεί στην Ελλάδα, ενώ σε άλλες χώρες τα ποσοστά είναι πολύ υψηλά. Πρέπει να το εκμεταλλευτούμε σωστά για να θεραπεύσουμε πολλά ζητήματα για μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης. Η δομή της ελληνικής οικονομίας βασίζεται σε μικρές επιχειρήσεις. Αυτό είναι πρόβλημα”. Ο κ. **Γαβριήλ Αμίτσης**, τόνισε: «Η συζήτηση για την επαγγελματική ασφάλιση συμπληρώνει 20 χρόνια. Πρέπει να τονιστεί η σημασία της και το 2022 θα πρέπει να είναι ένα έτος προβληματισμού”, ενώ αναφερόμενος στην ευρωπαϊκή εμπειρία σημείωσε ότι ο 1^{ος} και 2^{ος} Πυλώνας πρέπει να λογίζονται ως εργαλεία. Τέλος, ο κ. **Χαράλαμπος Φύτρος**, τόνισε το κενό στην κατανόηση του 2^{ου} Πυλώνα, στο ρόλο του φορολογικού ως σημαντικό κίνητρο για τον 2ο πυλώνα, καθώς απαιτούνται σαφή κίνητρα για την δημιουργία νέων ταμείων, για τους εργαζομένους που δεν καλύπτει το TEKA, ώστε ο θεσμός να μπορέσει να ξεκινήσει και να απογειωθεί”.

Στις ομιλίες που ακολούθησαν, η κ. **Ευφροσύνη Ε. Κουσκουνά** σημείωσε ότι: “Αδιαμφισβήτητα, η επαγγελματική ασφάλιση αποτελεί έναν αναπτυξιακό μοχλό για να βελτιώσει τα κίνητρα για εργασία και περιορισμό ασφαλιστικού κινδύνου”, ενώ σημείωσε ότι η ίδρυση πολυ-επιχειρησιακών ταμείων, θα μπορούσε να αποτελέσει απάντηση στο πρόβλημα του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων καθώς η πλειονότητά τους απαριθμούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους. Ο **Κρις Αίσωπος**, σημείωσε τα ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα που πέτυχαν οι Έλληνες διαχειριστές, καθώς επίσης και την ενεργό στήριξη της ΕΘΕ και των ίδιων των μελών της στο θεσμό των Επαγγελματικών Ταμείων που κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Ο **Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας** έδωσε έμφαση στην έννοια της αποταμίευσης που βρίσκεται ψηλά στη ατζέντα ως επιτακτική ανάγκη και τα οφέλη των TEA στην ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας. Τόνισε επίσης ότι “Τα TEA δεν είναι ευκαιριακοί κερδοσκόποι, αλλά διασφαλίζουν και προστατεύουν τις εισφορές των μελών για την παροχή επικουρικής ασφάλισης”, φέροντας ως παράδειγμα την περίπτωση του ΕΤΑΟ. Ο κ. **Νικόλαος Χαλκιόπουλος** υπερτόνισε ότι “Η ελάχιστη συνταξιοδοτική παροχή σημαίνει πολιτισμός” και σημείωσε την αναγκαιότητα συμπράξεων, ως πολλαπλασιαστική δύναμειν για την επίτευξη καλύτερων παροχών στους ασφαλισμένους. Ο κ. **Falco Valkenburg** σημείωσε ότι είναι επιτακτική η προσέγγιση του 1^{ου} Πυλώνα της Κοινωνικής Ασφάλισης, με το 2^ο Πυλώνα της Επαγγελματικής Ασφάλισης και η παροχή ευελιξίας, λόγω του έντονου δημογραφικού προβλήματος. Στο ίδιο μήκος κύματος, η κ. **Briggitte Pisa**, αναφέρθηκε στο πρόβλημα της αύξησης του αριθμού εργαζομένων στην Ευρώπη, οι οποίοι δεν είναι επαρκώς ασφαλισμένοι, ως το βασικό

πρόβλημα των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Αντίστοιχα, στην ομιλία τους οι κ. **Γαβριήλ Αμίτσης** και **Χριστίνα Μαυρέλη**, αναφέρθηκαν στα χαμηλά ποσοστά αναπλήρωσης και στην απώλεια πρόσβασης σε υπηρεσίες για τους συνταξιούχους, έλλειμμα που πρέπει να μειωθεί, παρουσιάζοντας παράλληλα, το πρότυπο ανάπτυξης των Επαγγελματικών Ταμείων στις Σκανδιναβικές χώρες. Συνολικά, αναδείχτηκε ότι ο 2ος πυλώνας αποτελεί σημαντική λύση με σημαντικά δυνητικά περιθώρια ανάπτυξης και ρόλο συμπληρωματικό, αλλά διακριτό από τους άλλους δύο πυλώνες.

Panel II: «Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου Τ.Ε.Α. από το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας με μεταρρυθμιστική χροιά. Η Τεχνική Βοήθεια της Ε.Ι.Ο.Ρ.Α., η ευρωπαϊκή εμπειρία και τα επόμενα βήματα της αναπτυξιακής διαδικασίας»

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι το πλαίσιο των συντάξεων και ο ρόλος της επαγγελματικής ασφάλισης αλλάζει σε όλη την Ευρώπη, στο πλαίσιο μιας ενιαίας αγοράς επενδυτικών κεφαλαίων. Στόχος είναι η αντιμετώπιση της γήρανσης, των δημογραφικών και δημοσιονομικών προκλήσεων και της ενίσχυσης των βιώσιμων επενδύσεων. Τονίστηκε δε ο ιδιαίτερα σημαντικός κοινωνικός ρόλος των TEA για την παροχή συμπληρωματικού εισοδήματος, με τα κράτη μέλη να είναι αρμόδια για άσκηση κοινωνικής πολιτικής, το εργασιακό πλαίσιο και τις ανάγκες των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, σημαντικές αλλαγές αφορούν την πληροφόρηση προς τους ασφαλισμένους, το σύστημα διακυβέρνησης των TEA και εξειδικευμένα θέματα διαχείρισης κινδύνων, βιωσιμότητας και επενδύσεων. Βασικό στοιχείο στις αποφάσεις αποτελεί η ελαχιστοποίηση του διοικητικού κόστους και διαχείρισης των TEA, χωρίς όμως να περιορίζεται το πλαίσιο διαφάνειας και τα συμφέροντα των δικαιούχων της επαγγελματικής ασφάλισης. Τέλος, αναδείχτηκε η ανάγκη για στελέχωση των αρχών για την ταχύτερη ολοκλήρωση των διαδικασιών.

Panel III: «Νέες εισαγωγές επαγγελματικών ταμείων στον 2ο Πυλώνα με αιχμή τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Στροφή των Διευθύνσεων Ανθρώπινου Δυναμικού στη λύση της επαγγελματικής ασφάλισης»

Στο τρίτο panel οι εκπρόσωποι των Διευθύνσεων Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας Πειραιώς, του Διεθνούς Αερολιμένος Αθηνών, της Accenture, της Eurobank ΑΕ, της Citi Ελλάδας & EMEA και της Intrum Ελλάδος ανέπτυξαν τις εμπειρίες τους και τα μοναδικά χαρακτηριστικά, καθώς και οφέλη της επαγγελματικής ασφάλισης, τόσο για τους εργαζομένους όσο και για τους ασφαλισμένους.

Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι οι μεγάλες και πολυεθνικές εταιρίες είναι οι πρώτες που αγκαλιάζουν το θεσμό, λόγω του σημαντικού αριθμού των εργαζομένων, συνεπώς για επιχειρήσεις με μικρότερο αριθμό εργαζομένων, τα πολύ-εργοδοτικά TEA μπορούν να αποτελέσουν μια βιώσιμη και αποτελεσματική λύση. Στο ερώτημα γιατί οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί πρωταγωνιστούν στη σύσταση TEA, εκφράστηκαν δύο λόγοι: α) στο μέγεθός τους και β) στο ότι οι οργανισμοί αυτοί είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τις οικονομικές έννοιες.

Σημαντικό στοιχείο που προτάθηκε για την αναβάθμιση του θεσμού ήταν οι χρονοβόρες διαδικασίες από την αρχική απόφαση έως τη δημιουργία ενός TEA και την αναγκαιότητα για σταθερότητα στη λειτουργία του θεσμού και στο φορολογικό καθεστώς είναι ένα ακόμα θεμελιώδες θέμα, ως βασικό στοιχείο εμπιστοσύνης και διαφάνειας του θεσμού. Ιδιαίτερα, σημαντική κρίνεται η αναγκαιότητα για

την παροχή του δικαιώματος της φορητότητας των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων όταν αλλάζουν εργοδότη.

Το πάνελ συνολικά ανέδειξε τα σημαντικά για τους ασφαλισμένους και μοναδικά πλεονεκτήματα των ΤΕΑ, πέραν του φορολογικού καθεστώτος τους, όπως τη διαμόρφωση ενός πλαισίου για πραγματικά μακροπρόθεσμη συστηματική αποταμίευση, τη σημαντική μείωση κινδύνου αντισυμβαλλόμενου που επιθυμούν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων τους, τη διαφάνεια και τον έλεγχο ως προς τα κόστη λειτουργίας και τις αποδόσεις των επενδύσεων, την παροχή ευελιξίας ως προς τις επιλογές, την πιστότητα και την εμπιστοσύνη των εργαζομένων, την προσέλκυση ταλέντων, τη διατηρησιμότητα υφιστάμενων εργαζομένων και στο brain regain και τέλος την οικοδόμηση ασφαλιστικής συνείδησης, ως καταλύτη για τη συνολική ευημερία των εργαζομένων.

Στις ομιλίες και παρουσιάσεις της δεύτερης ημέρας, ο κ. **Ιωσήφ Παπαδογιάννης** τόνισε τη σημασία της επαγγελματικής διαχείρισης για τα ΤΕΑ, όπου με την άκρως ενδιαφέρουσα παρουσίασή του, τόνισε ότι βρισκόμαστε σε μια ευνοϊκή συγκυρία - φάση ανάπτυξης του θεσμού των Επαγγελματικών Ταμείων, με την οικονομία να έχει ανάγκη για επενδύσεις. Τόνισε δε ότι: *“Πρέπει να δώσουμε σημασία και να δούμε την γενικότερη εικόνα, τον ρόλο των ΤΕΑ στις τοπικές κοινωνίες, την οικονομία, την ανάπτυξη, ώστε να διαφωτιστούμε. Τα Ταμεία συνδράμουν στον ενάρετο κύκλο της απασχόλησης, σύνταξης κτλ. Έχουμε έναν δημοσιονομικό τομέα που δεν πρέπει να επεκτείνεται στις δαπάνες”*. Οι κκ. **Γιώργος Κεντούρης** και **Φίλιππος Μανάρης** περιέγραψαν συνεκτικά την παγκόσμια εμπειρία για τα Πολύ-Εργοδοτικά Ταμεία και το μέλλον τους. Ανέδειξαν τα σημαντικά πλεονεκτήματα που μπορούν να επιλύσουν στο ελληνικό πλαίσιο και περιέγραψαν τις διεθνείς τάσεις και εμπειρίες από την εφαρμογή του θεσμού σε άλλες χώρες. Ακολούθως, ο κ. **Χαράλαμπος Α. Κατσιπουλάκης**, έλαβε το βήμα περιγράφοντας γλαφυρά την επιτυχή αξιοποίηση του θεσμού της Επαγγελματικής Ασφάλισης στον χώρο της Ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας. Ανέφερε χαρακτηριστικά ότι: *“Ο Όμιλος Τσάκου πρωτοπόρησε και σύστησε το πρώτο ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης στην ελληνική ναυτιλία. Το ταμείο ναυτιλιακών επιχειρήσεων του ομίλου Τσάκου και συνεργατών ιδρύθηκε για να επιβραβευτούν οι εργαζόμενοι που έχουν συμβάλει στην διεθνή καταξίωση του ομίλου και φυσικά να επιβραβευθούν για την αφοσίωση και την πολυετή σημαντική υπηρεσία τους”*. Η κ. **Ευαγγελία Χειμωνίδη** μοιράστηκε την εμπειρία της από τη λειτουργία των Επαγγελματικών Ταμείων στη χώρα μας δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι η ανάπτυξη των ΤΕΑ απαιτεί καλή διαχείριση, διαφάνεια και ευρεία οικονομική κλίμακα, με βασικές προϋποθέσεις τη σύνταξη σαφούς καταστατικού, ώστε να είναι αντιληπτό, από κάθε ασφαλισμένο, περιγράφοντας παράλληλα το πλαίσιο διαχείρισης των εποπτικών απαιτήσεων και συνολικά της λειτουργίας ενός ΤΕΑ. Ο **Prof. Dr. Yves Stevens**, σημείωσε ότι: *“Όταν αναφέρεσαι στα συστήματα συντάξεων υπάρχουν δυο βασικές ιδέες: ότι θα πρέπει να μειώσεις την φτώχεια, αλλά πρέπει να υπάρχει ποσοστό αναπλήρωσης στην συνταξιοδοτική συνιστώσα. Ο επιτυχημένος σχεδιασμός πρέπει να φέρει δύο χαρακτηριστικά: Τις υψηλές χρηματοδοτικές εισφορές και την επαρκή κάλυψη. Το σύστημα πρέπει να είναι επαρκές και βιώσιμο.*

Panel IV: «Εισαγωγή κεφαλαιοποιητικού συστήματος στον 1ο Πυλώνα: Το Τ.Ε.Κ.Α., η Νέα Αρχή του Ασφαλιστικού Συστήματος και οι αναμενόμενες παράπλευρες ωφέλειες στην επαγγελματική ασφάλιση»

Αναφερόμενη στο ΤΕΚΑ, η **Δρ. Παυλίνα Καρασιώτου** σημείωσε ότι πέρα από την κεφαλαιοποίηση, έχουμε για πρώτη φορά επικουρική σύνταξη με ενιαίους κανόνες για όλους, κάτι που είναι ζητούμενο για το σύνολο της κοινωνικής ασφάλισης. Ο κ. **Γιώργος Στρατόπουλος** σημείωσε ότι “Πρέπει να έχουμε απαραίτητες επενδύσεις, να υπάρχει αναλογιστική λειτουργία και να υπάρχει επαγγελματική διαχείριση που να εξασφαλίζει τις καλές επιδόσεις. Ειδικά το ΤΕΚΑ -επειδή έχει οικονομία κλίμακας, θα έχει χαμηλά έξοδα. Το να έχεις λίγα έξοδα σε βοηθά να έχεις λίγο καλύτερες αποδόσεις και ειδικά σε βάθος χρόνου”. Ο κ. **Ελευθέριος Κρητικός** τόνισε ότι για τη δημιουργία του ΤΕΚΑ, χρησιμοποιήθηκαν τα best practices από χώρες όπου ευδοκίμει το κεφαλαιοποιητικό σύστημα, ενώ οι λογαριασμοί είναι ατομικοί, οι επενδύσεις συλλογικές, με κάθε ασφαλισμένο να εισφέρει διαφορετικά. Ο κ. **Θεμιστοκλής Χαντζαρίδης** τόνισε την εξαιρετικά επιτυχημένη πορεία της ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών και την επαγγελματική διαχείριση, μέσω ΟΣΕΚΑ, το πιο αυστηρά, εποπτευόμενο και αποτελεσματικό μέσο αποταμίευσης. Τέλος, ο κ. **Μιχαήλ Ανθρωπέλος**, τόνισε με τη σειρά του ότι: *“Οι καλές αποδόσεις βοηθούν στην κουλτούρα του κόσμου που δεν είναι υπέρ των επενδύσεων, αλλά είναι προς όφελος του”*. Στο αναδιανεμητικό σύστημα υπάρχουν καθορισμένες παροχές, όποτε υπάρχει μέση απόδοση. Αντίστοιχα, το κεφαλαιοποιητικό σύστημα έχει ευελιξία, οι επενδυτικοί στόχοι είναι υποκειμενικοί και αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις συνθήκες. Τόνισε emphaticά δε το ρόλο της επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών, για το που πηγαίνουν οι εισφορές τους.

Στις ομιλίες-παρουσιάσεις που ακολούθησαν, ο κ. **Θεοφάνης Μυλωνάς** σημείωσε ότι τα υψηλά επιτόκια και η υφιστάμενη δομή του εγχώριου συνταξιοδοτικού συστήματος, έχουν εμποδίσει την ανάπτυξη του θεσμού της Επαγγελματικής Ασφάλισης στη χώρα μας, όμως τα τελευταία χρόνια η τάση για επενδύσεις έχει αποκτήσει μεγάλη δυναμική. Emphaticά σημείωσε ότι το ιδανικό όχημα για να εφαρμοστούν οι αρχές των επενδύσεων: α) διαχείριση των επενδύσεων ανάλογα με το προφίλ και τους στόχους, με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, β) διασπορά των ίδιων των επενδύσεων μέσα στο χαρτοφυλάκιο με βοηθό τη διασπορά του χρονισμού των ποσών προς επένδυση και γ) εφαρμογή μακροχρόνιων στρατηγικών Lifecycle, που αποτελούν σχεδόν μελλοντική υποχρεωτική επιλογή για ταμεία συνταξιοδοτικού τύπου. Ο κ. **Γιώργος Σκιαδόπουλος**, στην ομιλία του για τις στρατηγικές ESG δίνοντας βάρος στον τομέα των παρανοήσεων και των προκλήσεων ενσωμάτωσης κριτηρίων ESG, σημείωσε ότι οι επαγγελματίες διαχειριστές κινητοποιούνται για τα κριτήρια ESG λόγω των ηθικών περιορισμών που έχουν ή τη φήμη τους, αλλά τελικά εκείνο που αποδεικνύεται αποτελεσματικό είναι η πίεση του νομοθέτη. Ο **Justin Wray**, επικεφαλής της ΕΙΟΡΑ αναφέρθηκε στην άσκηση της εποπτείας των επαγγελματικών ταμείων της ΕΕ, στην όξυνση της γήρανσης του πληθυσμού και του δημογραφικού προβλήματος. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο χάσμα μεταξύ Ευρώπης και Ελλάδας των συνταξιοδοτικών κεφαλαίων που φτάνουν στη χώρα μας στο 1% του ΑΕΠ, έναντι μέσου όρου 99% των χωρών του ΟΟΣΑ ή το εντυπωσιακό 229% της Δανίας. Ο **Dr. Avi Sharon** ανέδειξε το σπουδαίο ρόλο που διαδραματίζει η οικογένεια, ως πυλώνας, καθώς σε αυτή μετατίθεται η κρατική ευθύνη.

Panel V: «Νέο απαιτητικό επενδυτικό περιβάλλον και εφαρμογή ESG κριτηρίων στις επενδυτικές στρατηγικές των Επαγγελματικών Ταμείων»

Το πανελ επαγγελματιών διαχειριστών συμφώνησε ότι το ποσοστό των εισροών ήταν μεγαλύτερο του μεριδίου των Αμοιβαίων ESG στην αγορά, με το 19% αυτών πέρυσι να τοποθετούνται σε «πράσινα»

Αμοιβαία Κεφάλαια. Τα Αμοιβαία Κεφάλαια λοιπόν μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην αγορά αυτή. Μάλιστα, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε ο κ. **Κρις Αίσωπος**, οι εκδόσεις πράσινων ομολόγων έφθασαν τα 3 τρισ. το έτος 2020. Οι επενδύσεις των θεσμικών είτε, συμβάλλουν στο να μεταφερθεί η πίεση προς τις εταιρίες για να υποστηρίξουν το στόχο των μηδενικών εκπομπών ρύπων. Ο κ. **Χαράλαμπος Σαρρής** σημείωσε πόσο υποστηρικτικό είναι τώρα το περιβάλλον για το ESG. Υπάρχει ευρύτερη αποδοχή που αυξάνεται, είτε. Πρόσθεσε μάλιστα ότι η γενιά των millennials, έχει πολύ καλή ενημέρωση για το ζήτημα και δραστηριοποιείται θετικά. Καθώς οι millennials έχουν ασπαστεί την ESG φιλοσοφία και την αναγκαιότητα να ληφθούν μέτρα για την κλιματική αλλαγή, είναι ο πυρήνας των επενδυτών που πρέπει να προσεγγίσουμε. Ο κ. **Κωνσταντίνος Κονδάκης**, παρατήρησε ότι τα κριτήρια ESG προσδίδουν ποιοτικά στοιχεία στην ανάλυση, ενώ η κ. **Σοφία Παπαστεφάνου** επισήμανε τις θεμελιώδεις αλλαγές στον τρόπο που αντιμετωπίζονται πλέον οι επενδύσεις με τα κριτήρια ESG των οποίων η ενσωμάτωση των κριτηρίων, αποτελούν πρόκληση για να εντοπιστούν ευκαιρίες και να βελτιωθούν οι επιδόσεις.

Στις δύο ομιλίες που ακολούθησαν, ο κ. **Νικόλαος Φίλιππας**, ανέπτυξε το ρόλο του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού ως στοιχείο της αποταμιευτικής συνείδησης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον αλφαριθμητισμό του κινδύνου και την ανάγκη της ανθεκτικότητας των πολιτών σε κρίσεις όπως η πρόσφατη πανδημία. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε: *“(ο αλφαριθμητισμός κινδύνου) είναι μια δεξιότητα σημαντική για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα, οι οποίες είναι μεγάλες, όπως για παράδειγμα το παγκόσμιο χρέος που αγγίζει τα 300 τρισ. Δεδομένου αυτού, τα κράτη είναι πολύ ευάλωτα...είναι πολύ σημαντικός για τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι επιχειρηματίες, οι πολιτικοί και οι ίδιοι οι πολίτες, προκειμένου να μπορούν να κατανοούν την πιθανότητα έλευσης κάποιων αρνητικών γεγονότων”*. Στην τελευταία ομιλία του Συνεδρίου, η κ. **Αγγελική Μουρατίδου**, μοιράστηκε την εμπειρία από το TEA-ΕΛΤΑ, όπου ανέλυσε εκτενώς τη δομή και τη λειτουργία του, σημειώνοντας ότι ένας τομέας που πρέπει να δοθεί βαρύτητα είναι το πώς γίνεται το matching, ώστε να συμβαδίζουν οι υποχρεώσεις με τις επενδύσεις.

Panel VI: «Μια κοινωνική συμμαχία για την ανάπτυξη των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Εθνικό Επαγγελματικό Ταμείο: Διαστάσεις και Προοπτικές»

Όλοι οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταιρών (ΣΕΤΕ, ΣΕΒ, ΕΣΕΕ, Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος (ΣΒΕ) και του Συνδέσμου Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού Ελλάδας) περιέγραψαν το πλαίσιο της πρότασης των κοινωνικών εταιρών, με αφετηρία την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση του 2018, καθώς και τις διεργασίες και τη ζύμωση για το Εθνικό Επαγγελματικό Ταμείο, που αποτελεί ένα μεγάλο όραμα και σημαντική καινοτομία του 2ου Πυλώνα. Συνοπτικά, μετά τη συν-απόφαση, συστάθηκε ομάδα εργασίας σε κλίμα πλήρους συν-αντίληψης, προετοιμάστηκε το προσχέδιο καταστατικού και αναμένονται λεπτομέρειες επί τεχνικών θεμάτων, η εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, για την οποία απαιτούνται κάποια στοιχεία του ΕΡΓΑΝΗ.

Κοινή είναι η αντίληψη για την ύπαρξη χώρου, μέσω της μείωσης του μη μισθολογικού κόστους για τους εμπλεκόμενους, καθώς απαιτούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις χρηματοδότησης, δεδομένου ότι χωρίς κίνητρα κάθε προσπάθεια είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Σημειώθηκε ότι στην ατζέντα του διαλόγου

ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο, αποτελεί η μελέτη του IOBE, που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α. και αναμένεται να διευκολύνει τα μέγιστα στην οριστικοποίηση κοινών θέσεων.

Η μορφή του θα αφορά ένα πολυεργοδοτικό ή 'ολοεργοδοτικό' ταμείο, με την ανάγκη μεταρρυθμίσεων για αυτό. Η νομική του μορφή θα είναι ΝΠΙΔ και η τελική παροχή θα εξαρτάται από τις αποδόσεις, έχοντας συμπληρωματικό χαρακτήρα, με κοινή συμφωνία για την ύπαρξη πλήρους διαφάνειας και εποπτείας με βάση συγκεκριμένους κανόνες. Δικαιούχοι θα είναι οι μισθωτοί και εργαζόμενοι, ενώ η ΕΣΕΕ πρότεινε να ενταχθούν και οι αυτοαπασχολούμενοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες με καθεστώς αυτασφάλισης.

Όσον αφορά την αγορά εργασίας, τονίστηκε ότι το Εθνικό Επαγγελματικό Ταμείο σίγουρα θα αποτελέσει μια σημαντική παρακαταθήκη για το μέλλον, ενώ είναι σημαντικό να υπάρχει μια ρυθμισμένη αγορά, με ρυθμισμένες εργασιακές σχέσεις, μέσω συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ταυτόχρονα, η δημιουργία του Επαγγελματικού Ταμείου, θα αποτελέσει ένα εργαλείο σταθερότητας της εργασίας, ανταμοιβής των εργαζομένων, προσέλκυσής τους, που θα πρέπει να γίνει γνωστό και σε κλάδους, τομείς και επιχειρήσεις που δεν έχουν υπεύθυνο τμήμα ανθρώπινου δυναμικού, ενώ ταυτόχρονα θα αποτελεί αντικίνητρο για την αδήλωτη εργασία.

Συμπεράσματα Συνεδρίου

Στο κλείσιμο και της 2ης μέρας των εργασιών του Συνεδρίου, μετά το πέρας όλων των ομιλιών, παρουσιάσεων και συζητήσεων, έγινε ένας συνεκτικός απολογισμός των αποτελεσμάτων και των βασικών συμπερασμάτων, από τον Δρ. Χρήστο Νούνη, Πρόεδρο Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.) & Πρόεδρο Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπουργείου Οικονομικών, σε συντονισμό με τον Head of Content της Ethos Media, δημοσιογράφο, κ. Χρήστο Κώνστα.

Τα βασικά συμπεράσματα συνοψίζονται ως εξής:

- Σύμφωνα με όλες τις παρεμβάσεις των Υπουργών που παρευρέθηκαν στο συνέδριο, επιβεβαιώθηκε για άλλη μια φορά η στήριξη της Πολιτείας στα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης, με πλέον emphatic τη δήλωση του Υπουργού Εργασίας, Κ. Χατζηδάκη ότι **“ο ρόλος του θεσμού των ΤΕΑ είναι καίριος και κοινωνικά κρίσιμος ως πυλώνας της ασφάλισης και της εθνικής αποταμίευσης με θετικό πρόσημο”**.
- Όπως τόνισε ο κ. Νούνης: *“Η συγκυρία είναι κομβική, καθώς η μελέτη του IOBE αποτελεί πλέον ένα εμπειρικό εργαλείο στα χέρια των κοινωνικών εταίρων και της Πολιτείας που πρέπει να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά από την ηγεσία του αρμόδιου Υπουργείου Εργασίας”*, ενόψει της επικείμενης τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Ταμείων που το Υπουργείο επεξεργάζεται. Σημείωσε ωστόσο, ότι *“Εάν όμως οδηγηθούμε σε λάθος πολιτικές αποφάσεις, αυτό θα αποτελούσε μια “απειλή” για την περαιτέρω ανάπτυξη του 2^{ου} Πυλώνα και πιθανώς να οδηγούσε σε αντίστροφη πορεία τον θεσμό της επαγγελματικής ασφάλισης τα επόμενα χρόνια”*.

- Η δημιουργία TEA φαίνεται ότι έχει ενταχθεί δυναμικά στην εργαλειοθήκη των Διευθύνσεων Ανθρωπίνου Δυναμικού των εταιρειών, ως νέος μηχανισμός διατήρησης, προσέλκυσης, κινητροδότησης και ανταμοιβής του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- Είδαμε από έρευνα που παρουσιάστηκε στο Συνέδριο ότι το 2060 το μέσο ποσοστό αναπλήρωσης του συνταξιοδοτικού εισοδήματος από τα Κρατικά Συστήματα Συντάξεων θα κατέρθει στο 36% για τις χώρες της ΕΕ-28. Σήμερα, στη χώρα μας το ποσοστό αυτό έχει κατέλθει ήδη στο 49% το 2021 από 77% που ήταν το 2016 και από πολύ υψηλότερα ποσοστά που σε ορισμένες περιπτώσεις υπερέβαιναν ακόμα και το 100% πριν το 2010. Είναι σαφές ότι υπόκειται στην ατομική μας κρίση και ευθύνη να φροντίσουμε εγκαίρως κατά τη διάρκεια του εργασιακού μας βίου την συμπλήρωση του συνταξιοδοτικού μας εισοδήματος κατά την μετα-εργασιακή περίοδο χρησιμοποιώντας τις συμπληρωματικές υπηρεσίες του 2^{ου} και του 3^{ου} πυλώνα ασφάλισης” είπε ο κ. Νούνης.
- *“Στην Ελλάδα είμαστε πρωταθλητές σε ελεύθερους επαγγελματίες και σε ανασφάλιστη εργασία, οπότε κρίνεται σημαντική η ύπαρξη πολυσυμμετοχικών ταμείων που θα δίνουν τη δυνατότητα δημιουργίας μεγάλων επαγγελματικών ταμείων. Αυτό είναι σημαντικό ζήτημα που πρέπει να θεσμοθετηθεί άμεσα, να δοθεί δηλαδή χώρος για τη δημιουργία πολυσυμμετοχικών ταμείων με πολλούς εργοδότες, καθώς με τα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής αγοράς εργασίας (όπου το 88,3% των επιχειρήσεων απασχολούν προσωπικό κάτω των 10 ατόμων και το 98,4% κάτω των 50), δεν υπάρχει πρακτικά χώρος για τη δημιουργία TEA σε περισσότερες από 2.000 επιχειρήσεις υπό τους σημερινούς νομοθετικούς περιορισμούς του Ν.3029/2002, περί ελάχιστου αριθμού 100 ατόμων ως προϋπόθεση για τη σύσταση TEA”* είπε.
- *“Το ζήτημα επομένως της διαχρονικής υστέρησης του 2^{ου} πυλώνα ως προς τη χαμηλή του διείσδυση στο εθνικό μας ασφαλιστικό σύστημα είναι πρωτίστως δομικό και όχι φορολογικό, καθότι παρά τα σημαντικά φορολογικά κίνητρα που δόθηκαν από την Πολιτεία ως κίνητρο για την ίδρυση επαγγελματικών ταμείων, ο απολογισμός στα τέλη του 2021 είναι φτωχός καθώς μόλις 24 TEA προαιρετικής ασφάλισης (ή περίπου 1,2 TEA ανά έτος) αδειοδοτήθηκαν και λειτούργησαν την τελευταία 20ετία από τη θεσμοθέτηση του θεσμού.*
- Περιγράφοντας την εικόνα σε διεθνές επίπεδο, ο Δρ. Νούνης είπε πως: *“Στο εξωτερικό ήδη λειτουργούν αποτελεσματικά τα πολυσυμμετοχικά ταμεία, με πολλούς εργοδότες προς όφελος των εργαζόμενων. Στο Βέλγιο το ενεργητικό των επαγγελματικών ταμείων είναι στο 23% του ΑΕΠ – και πάλι θεωρείται χαμηλό το εν λόγω ποσοστό από τους φορείς της εκεί αγοράς -στην Ελλάδα είμαστε ουραγοί με ποσοστό 0,1% του ΑΕΠ για το ενεργητικό των 24 TEA προαιρετικής ασφάλισης ή 1,1% συνολικά εάν προστεθούν και τα περιουσιακά στοιχεία των TEA υποχρεωτικής ασφάλισης”.*
- Όσον αφορά το νέο ΤΕΚΑ, ο κ. Νούνης συνόψισε ότι *“αποτελεί σημαντική ασφαλιστική μεταρρύθμιση που έλειπε από την Ελλάδα, όσον αφορά την κεφαλοποιητική λειτουργία της ασφάλισης. Οι νέοι εργαζόμενοι θα αντιληφθούν στην πράξη την σημασία του ατομικού κουμπαρά, θα βλέπουν ηλεκτρονικά ανά πάσα στιγμή τα χρήματα που έχουν συγκεντρωθεί στον λογαριασμό τους και το σημαντικότερο, θα γνωρίζουν ότι θα τα πάρουν όταν έρθει η προβλεπόμενη ώρα της συνταξιοδότησής τους, όπως συμβαίνει πρακτικά εδώ και 20 χρόνια στα επαγγελματικά ταμεία”.*
- Πρέπει να αγκαλιάσουν οι κοινωνικοί εταίροι τη φιλοσοφία του Εθνικού Επαγγελματικού Ταμείου

(ΕΕΤ). Είναι ευχάριστο ότι το ΕΕΤ βρίσκεται σε προχωρημένο διαδικαστικό στάδιο ίδρυσης, με καταρτισμένο ένα τελικό σχέδιο καταστατικού. Εκκρεμεί βέβαια το τεχνικό κομμάτι επεξεργασίας της αναγκαίας συνοδευτικής αναλογιστικής μελέτης με στοιχεία που πρέπει να παραχωρήσει το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του υπ. Εργασίας για την σύνταξή της. Σημαντικό κρίνεται το γεγονός ότι εφόσον το ΕΕΤ συσταθεί θα απευθύνεται σε 2 εκατομμύρια εργαζομένους, μισθωτούς και ελεύθερους επαγγελματίες και θα συμβάλλει καθοριστικά στην ταχύτερη καλλιέργεια της κεφαλαιοποιητικής φιλοσοφίας στη συνείδηση της ελληνικής κοινωνίας και άρα στην δυναμική διεξόδου των κοινωνικών εταιρών στον 2^ο πυλώνα ασφάλισης.

- Μέσω των ΤΕΑ μπορεί να αμβλυθεί το πρόβλημα του Ασφαλιστικού που πηγάζει από τον υπέρβαρο, υπερτροφικό 1^ο δημόσιο πυλώνα ασφάλισης και όπως υπογράμμισε ο κ. Ιωάννου, χρειαζόμαστε στο Ασφαλιστικό το κεφαλοποιητικό σύστημα και το χρειαζόμαστε να λειτουργήσει αποτελεσματικά, παράλληλα και συνεργατικά και στους 3 πυλώνες (1^ο-ΤΕΚΑ, 2^ο-ΤΕΑ & 3^ο Ιδιωτική Ασφάλιση).

Κλείνοντας τις εργασίες του Συνεδρίου, ο κ. Νούνης υπογράμμισε ότι: “Η τρέχουσα συγκυρία είναι κομβική και κρίνεται ως “ευκαιρία”, καθώς η μελέτη του ΙΟΒΕ που έχει εκπονηθεί θα πρέπει να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά ως εμπειρικό εργαλείο από την Πολιτεία για την ενίσχυση του θεσμού των επαγγελματικών ταμείων στη βάση της πραγματικής λειτουργία του κλάδου και των καλών διεθνών πρακτικών”. Κατέληξε δε ότι “εάν όμως οδηγηθούμε σε λάθος πολιτικές αποφάσεις, αυτό θα αποτελούσε μια “απειλή” και ακολούθως θα συνοδεύταν από μία αντίστροφη στασιμο-καθοδική πορεία του 2ου πυλώνα”.

Ομιλητές

Στο διήμερο συνέδριο συμμετείχε πληθώρα διακεκριμένων ομιλητών ανάμεσα τους:

Κωστής Χατζηδάκης, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Χρήστος Σταϊκούρας, Υπουργός Οικονομικών

Άδωνις – Σπυρίδων Γεωργιάδης, Υπουργός Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Πάνος Τσακλόγλου, Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων & Καθηγητής Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Ευφροσύνη Ε. Κουσκουνά, BSc, MSc, FHAS, Πρόεδρος Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής (ΕΑΑ),

Βασιλική Λαζαράκου, Δ.Ν., Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς,

Χρήστος Ι. Μεγάλου, Διευθύνων Σύμβουλος, Τράπεζα Πειραιώς

Χρήστος Π. Νούνης, Πρόεδρος Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α) & Πρόεδρος ΔΣ Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπουργείου Οικονομικών (ΤΕΑ-ΥΠΟΙΚ)

Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Παναγιώτης Λιαργκόβας, Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου & Πρόεδρος του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)

Γεώργιος Γατόπουλος, Επικεφαλής Τμήματος Διεθνών Μακροοικονομικών και Χρηματοοικονομικών, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)

Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας, Πρόεδρος, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.)

Κρις Αίσωπος, Πρόεδρος, Ελληνική Ένωση Διαχειριστών Συλλογικών Επενδύσεων και Περιουσίας (ΕΘΕ), Διευθύνων Σύμβουλος, ALPHA TRUST.

Γεώργιος Κεντούρης, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, AON Solutions Greece & Turkey.

Νίκος Χαλκιόπουλος, Πρόεδρος ΔΣ & Γενικός Διευθυντής Χαρτοφυλακίου, Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

Θεοφάνης Μυλωνάς, Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος, Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ & Αντιπρόεδρος της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών (ΕΘΕ).

Νικόλαος Δ. Φίλιππας Καθηγητής Χρηματοοικονομικής Πανεπιστημίου Πειραιώς, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πρόεδρος και Ιδρυτής του Ινστιτούτου Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού.

Γαβριήλ Αμίτσης, Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας & Διευθυντής Ερευνητικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

Χαράλαμπος Φύτρος, FHAS, CFA, PhD B' Αντιπρόεδρος ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α., Αναλογιστής & Χρημ/κός Αναλυτής, TEA Johnson & Johnson.

Ιωάννης Τζανάκος, Διευθύνων Σύμβουλος, ΔΥΝΑΜΙΣ Ασφαλιστική, Γενικός Γραμματέας ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α. & μέλος επιτροπής Occupational Pensions Stakeholder Group, ΕΙΟΠΑ.

Falco Valkenburg Vice-Chairperson Occupational Pensions Stakeholder Group of the European Insurance and Occupational Pensions Authority, Past Chairperson of the Actuarial Association of Europe.

Brigitte Pisa President, European Association of Paritarian Institutions (AEIP).

Antonello Motroni Senior Researcher at Mefop - Department of Economy and Finance & Member of the Occupational Pensions Stakeholder Group ΕΙΟΠΑ.

Ann Verlinden Secretary-General of PensioPlus, the Belgian Association of Pension Institution

Χρίστος Λούβαρης Φασόης Σύμβουλος δημοσίων πολιτικών σε συνταξιοδοτικά ζητήματα, European Association of Paritarian Institutions (AEIP).

Βασιλική Μαμμωνά Προϊσταμένη Τμήματος Διεθνούς Παρακολούθησης Επαγγελματικής Ασφάλισης, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Μαρία Μαργαριτσανάκη Στέλεχος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Διεύθυνση Φορέων.

Γεώργιος Γεωργόπουλος Ανώτερος Γενικός Διευθυντής Group Chief Human Resources, Τράπεζα Πειραιώς.

Γιάννης Κόλλας Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού του Διεθνούς Αερολιμένος Αθηνών.

Νικόλας Μοσχάτος Διευθυντής Ανθρωπίνων Πόρων, Accenture (Ελλάδα & Βουλγαρία).

Νατάσσα Πασχάλη Group Chief Human Resources Officer (CHRO), Γενική Διευθύντρια Eurobank ΑΕ.

Κώστας Τσαλίκης Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού της Citi Ελλάδας & Περιφερειακός Διευθυντής Υπηρεσιών Ανθρώπινου Δυναμικού της Citi Δυτικής Ευρώπης, Μέσης Ανατολής & Αφρικής.

Μαρία Φατζικμανώλη Επικεφαλής Ανθρώπινου Δυναμικού Intrum Ελλάδος και μέλος Διοικητικής Ομάδας HR Ομίλου Intrum.

Ιωσήφ Παπαδογιάννης Διευθυντής Επενδύσεων και μέλος Δ.Σ. της ALPHA TRUST.

Γιώργος Κεντούρης Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος AON Solutions Greece.

Φίλιππος Μαννάρης Διευθύνων Σύμβουλος, AON Solutions Cyprus.

Χαράλαμπος Α. Κατσιπουλάκης Οικονομικός Διευθυντής, Tsakos Columbia Shipmanagement (T.C.M.) & Πρόεδρος, T.E.A. Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων Ομίλου Τσάκου & Συνεργατών.

Ευαγγελία Χειμωνίδη Επικεφαλής Διοικητικός Υπεύθυνος (Τομέας Επαγγελματικών Ταμείων) της Prudential Informatics.

Prof. dr. Yves Stevens KU Leuven, Faculty of Law and Criminology, Department of Social Security & Labour Law - Treasurer, European Network For Research On Supplementary Pensions (ENRSP).

Δρ Παυλίνα Καρασιώτου Γενική Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.

Μιχαήλ Ανθρωπέλος Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Ελευθέριος Κρητικός Υποδιοικητής e-ΕΦΚΑ, Πρόεδρος ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ & Αντιπρόεδρος ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Γιώργος Στρατόπουλος Μέλος Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής T.E.K.A. & Ειδικός Σύμβουλος Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Θεμιστοκλής Χαντζαρίδης Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Γιώργος Σκιαδόπουλος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς & Queen Mary University of London, Διευθυντής, Institute of Finance and Financial Regulation & Εξωτερικός Ανεξάρτητος Ακαδημαϊκός Σύμβουλος, Iolcus Investments ΑΕΔΟΕΕ.

Justin Wray Head of Policy Department, European Insurance and Occupational Pensions Authority (ΕΙΟΡΑ).

Dr Avi Sharon Executive Vice President, Product Strategist, PIMCO.

Κωνσταντίνος Κονδάκης Chief Investment Officer, Πειραιώς Asset Management ΑΕΔΑΚ.

Σοφία Παπαστεφάνου Υποδιευθύντρια Διεύθυνσης Funds of Funds, Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Χαράλαμπος Σαρρής Επικεφαλής Διαχείρισης Θεσμικών Χαρτοφυλακίων, EurobankAssetManagement ΑΕΔΑΚ

Γιώργος Αμβράζης Σύμβουλος Προέδρου ΣΕΤΕ

Δρ. Χρήστος Γεωργίου Γενικός Διευθυντής Ινστιτούτου ΣΒΕ (ΙΝΣΒΕ)

Χρήστος Α. Ιωάννου Διευθυντής Τομέα Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας ΣΕΒ

Γιώργος Καββαθάς Πρόεδρος, Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.).

Γεώργιος Καρανίκας Πρόεδρος, Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ)

Γιάννης Παναγόπουλος Πρόεδρος, Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ)

Σωτήρης Σταματίου Human Resources Director, Onassis Group & Πρόεδρος ΔΣ, Σύνδεσμος Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού Ελλάδας (Σ.Δ.Α.Ε.)

Χριστίνα Μαυρέλη Πολιτικός Επιστήμονας, Ερευνητικό Εργαστήριο Κοινωνικής Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, και

Κωνσταντίνος Ουζούνης, CEO, ethosGROUP.

Συντονιστές των συζητήσεων στα panel του διημέρου, με τη σειρά των έξι συνολικά panels ήταν: ο **Νίκος Φιλιππίδης**, Δημοσιογράφος, Οικονομικός Αναλυτής Mega Channel, Αρθρογράφος εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, ο **Γιάννης Παπαδογιάννης**, Δημοσιογράφος, Διευθυντής, BusinessDaily.gr, ο **Χρήστος Κώνστας**, Head of Content της ethos MEDIA, ο **Βασίλης Αγγελόπουλος**, Συντάκτη Εργατικού Ρεπορτάζ στη “Ναυτεμπορική”, ο **Νεκτάριος Νώτης**, Ιδρυτής / CEO της NOTICE CONTENT & SERVICES (των ψηφιακών newsletters FnB Daily - BnB Daily) & Συνιδρυτής της ESGreece και η Μαίρη Λαμπαδίτη δημοσιογράφος από την εφημερίδα Πρώτο Θέμα και την ιστοσελίδα imerisia.gr.

Χορηγοί

Η διοργάνωση του 3ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης υποστηρίχθηκε με την Χορηγία και την αιγίδα μιας πληθώρας σημαντικών εταιρειών και φορέων από την ελληνική αγορά:

Gold Sponsors: ALPHATRUST, AON Solutions Greece, Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Eurobank, Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ, Πειραιώς Asset Management ΑΕΔΑΚ.

Silver Sponsors: Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ, TEA Accenture, TEA Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, Ευρωπαϊκή Πίστη Asset Management ΑΕΔΑΚ, PCS, Prudential Informatics, Tsakos Group of Companies.

Bronze Sponsors: Ένωση Θεσμικών Επενδυτών (ΕΘΕ), Interamerican, Iolcus Investments, INTRUM, OTS, TEA Τράπεζας Πειραιώς.

Associate Sponsors: ΔΥΝΑΜΙΣ Ασφαλιστική, Όμιλος Ευρωκλινικής, KnR, Bahas, Gramatidis & Partners, MPI Hellas, PREMIA Properties, Systemic, Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπουργείου Οικονομικών (TEA-ΥΠΟΙΚ), T.E.A Johnson & Johnson.

Premium Corporate Participations: ConsulTax, Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ, Interlife Ασφαλιστική, InNews, Interlife Ασφαλιστική, 3K Investment Partners, Κάπος & Συνεργάτες Νομικές Υπηρεσίες, KnK Accounting, Ogilvy, Prudential B. Margios & Partners, TEA-Ε.Λ.Τ.Α., Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Αστυνομικών Πυροσβεστών και Λιμενικών (Σ.Ε.Α.Α.Π.Λ. - Ν.Π.Ι.Δ.), Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας Ελλάδος - Ν.Π.Ι.Δ. (Τ.Ε.Α. Ε.Ε.Κ.Ε.), Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης - Ν.Π.Ι.Δ. (TEA ΙΣΘ ΝΠΙΔ), Όμιλος Χρηματιστηρίου Αθηνών, Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ).

Υπό την Αιγίδα: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Όμιλος Χρηματιστηρίου Αθηνών, Ένωση Θεσμικών Επενδυτών (ΕΘΕ), Ινστιτούτο Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού, Ερευνητικό Εργαστήριο Κοινωνικής Διοίκησης Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Στελεχών Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΑ.ΣΥ.Σ.ΔΙ.Κ).

Με την Ευγενική Υποστήριξη: European Association of Paritarian Institutions (AEIP).

Χορηγοί Επικοινωνίας: banks.com.gr, Περιοδικό Insurance World, insuranceworld.gr, Capital.gr, naftemporiki.gr, Euro2day, Ασφαλιστικό Marketing, Insurance Daily News, GrTimes, Social Handlers, STAR ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΕΛΛΑΔΑΣ, tvSTAR.gr, THESSALONIKI NEWS, KRITI 24, PIRAEUS 365, XANTHI NEWS, ΧΡΗΜΑ, ΧΡΗΜΑ WEEK.

Για πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε την επίσημη ιστοσελίδα του συνεδρίου [3ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης | ethosEVENTS](#) καθώς επίσης και τα social κανάλια [Facebook](#), [LinkedIn](#), και [YouTube](#).

**3° ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

22-23.02.2022

LiveOn Hybrid Event

#ocin22 ethosevents.eu

Διοργάνωση

Σε συνεργασία με την

ethos **EVENTS**

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με τον κ. **Γιάννη Τριανταφύλλου**,
Διευθυντής Marketing, ethosGROUP, τηλ. +30 2109984810,, e-mail: triantafyllou.y@ethosmedia.eu